



RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 03-11-2020 r.

Adam Bodnar

VII.520.20.2018.ST

Pan
plk Krzysztof Waclawek
Szef Agencji Bezpieczeństwa
Wewnętrznego
ePUAP

Szanowny Panie Ministrze,

do Rzecznika Praw Obywatelskich zwracają się lekarze psychiatrzy w sprawie **żądania od nich informacji o pacjentach na potrzeby prowadzonego przez Agencję** **Bezpieczeństwa Wewnętrznego w trybie ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie** **informacji niejawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 742 ze zm.) postępowania sprawdzającego.** Postępowanie to przeprowadza się w celu ustalenia, czy osoba nim objęta daje rękojmię zachowania tajemnicy prawnie chronionej. W toku poszerzonego postępowania sprawdzającego ustala się (art. 24 ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy o ochronie informacji niejawnych), czy istnieją wątpliwości dotyczące informacji o chorobie psychicznej lub innych zakłóceniach czynności psychicznych ograniczających sprawność umysłową i mogących negatywnie wpłynąć na zdolność osoby sprawdzanej do wykonywania prac związanych z dostępem do informacji niejawnych, a także czy istnieją wątpliwości dotyczące uzależnienia od alkoholu, środków odurzających lub substancji psychotropowych.

Z art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685) wynika natomiast, że osoby wykonujące czynności wynikające z tej ustawy są obowiązane do zachowania w tajemnicy wszystkiego, o czym powezmą wiadomość w związku z wykonywaniem tych czynności. Przepis ten jest ściśle związany

z art. 13 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2020 r. poz. 849 ze zm.) stanowiącym, że pacjent ma prawo do zachowania w tajemnicy przez osoby wykonujące zawód medyczny, w tym udzielające mu świadczenia zdrowotnego, informacji z nim związanych, a uzyskanych w związku z wykonywaniem zawodu medycznego. Jednakże w myśl art. 50 ust. 2 pkt 4 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego od obowiązku zachowania tej tajemnicy osoby takie są zwolnione w stosunku do Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i jej pisemnie upoważnionych funkcjonariuszy w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania sprawdzającego na podstawie przepisów o ochronie informacji niejawnych.

Z powyższych przepisów wynika, że funkcjonariusze ABW są uprawnieni na podstawie pisemnego upoważnienia do żądania w toku postępowania sprawdzającego informacji niezbędnych do zweryfikowania czy istnieją wątpliwości obejmujące informacje o chorobie psychicznej lub innych zakłóceniach czynności psychicznych ograniczających sprawność umysłową, a także dotyczące uzależnienia od alkoholu, środków odurzających lub substancji psychotropowych. **Ustawowe upoważnienie zawarte w art. 50 ust. 2 pkt 4 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego nie obejmuje natomiast dostępu do informacji dotyczących samego przebiegu procesu leczenia oraz stosowanych przez psychiatrę metod leczenia. Pomimo to – jak wynika z przekazywanych Rzecznikowi Praw Obywatelskich informacji (m. in. z Wojskowego Instytutu Medycznego) – funkcjonariusze ABW żądają udostępnienia na potrzeby prowadzonego postępowania sprawdzającego kopii całości dokumentacji medycznej dotyczącej pacjentów leczonych psychiatrycznie.** Żądanie to nie znajduje uzasadnienia w treści art. 50 ust. 2 pkt 4 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego w związku z art. 24 ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy o ochronie informacji niejawnych. Przepisy te bowiem – jak już wskazano – uprawniają pisemnie upoważnionych funkcjonariuszy ABW do żądania informacji o chorobie psychicznej wyłącznie w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania sprawdzającego, nie upoważniają one natomiast tych funkcjonariuszy do żądania udostępnienia całości dokumentacji medycznej czy też informacji o przebiegu procesu leczenia oraz stosowanej w toku tego leczenia terapii. Stąd też podejmowane w tym zakresie przez funkcjonariuszy ABW czynności wykraczają poza granice zakreślone przez obowiązujące prawo.

Mając na względzie powyższe, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r., poz. 627) zwracam się z prośbą o poinformowanie RPO o stanowisku Pana Ministra w niniejszej sprawie.

Łączę wyrazy szacunku

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/